

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és a hét utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kőiratok visszaszállítását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Katholikusok, tömörüljünk!

Kresznerics Gy. Ferenc.

»Aures habent et non audiunt« mondja a zsoltáros. Fülünk van és nem hallunk. Nem halljuk, nem látjuk, hogy körülöttünk minden mozog, forr, recseg, sistereg, vajudik. Nem látjuk, hogy a szomszédságunkban elhelyezkedő elemek vasgyűrű módjára öveznek bennünket körül és elpusztítással fenyegetnek? Nem halljuk a kapunkon való döngést, mely már oly elementáris, hogy csak rövid idő kérdése, mikor az, az ütések sulya alatt bedől a szabad bejárást biztosító rombolóknak? Nem látjuk, hogy minden szervezkedés, kezdve a szociáldemokrácián, folytatva a szabadkőmivességen — mind — mind a katolicizmus ellen? A katolicizmust tisztelt értekezlet egy a nyílt tengeren uszkáló hajóhoz hasonlíthatjuk, melyet a bős, fékevesztett ár hullámai ide-oda hajigálnak, majd ezen, majd a másik oldalon hatalmas csapást mérve az erősnek épült, de vénhedni kezdő alkotmányra. S mi szánakozó, gúnyos mosollyal szemléljük a piszkos ár hasztalan vergődését s még ha egy hullám a fedélzetre is föltolakodik s a hajó egyensúlyát is megingatja, hajónk hatalmas ellenálló képességére támaszkodva, még ekkor sem találjuk érdemesnek a vitorlákat fölhuzni.

S hogy mennyire veszedelmes, hely-

telen e lanyhaságunk, ez elbizakodásunk, arra nézve szolgáljon bizonyosságnak néhány eklatáns példa.

Itt van báró Barkóczy esete! Ki ne emlékeznék arra az óriási följajdulásra, jerichói lárma, arra a műfölbáborodásra, amit a közvélemény csinált, mikor a miniszteri osztálytanácsos, mint magánember elmegy egy polgári házasságkötésre és ott mint tanu a jegyzőkönyv aláírását — hivatkozva vallásos meggyőződésére, megtagadja! Te katolikus még ma ugyan elmehetsz büntetlenül a templomba imádkozni, de nyíltan ne merd megvallani, hogy bithü katolikus vagy, mert úgy rögtön kétségbe vonják műveltségedet, úgy rögtön sötétséget lehelő csuhás vagy, si duo fociunt idem, non est idem, ami másoknál vallásos buzgóság, az nálunk bigott elfogultság. Ha még soká télenkedünk, úgy nemsokára keservesen fogjuk látni, hogy mindenki boldogul, csak épp mi nem.

A vezető szerep, a földbirtok nagy része, a sajtó, a kereskedelem, a pénz már rég kicsavartatott kezeinkből. Még hátra van az iskola, az egyházi vagyon és a templom. Az iskolák államosítása iránt már megkezdődött a munka. Hitvallásos iskoláinkat a legfurfangosabb módon igyekeznek tőlünk elragadni, nem kimélve semmi pénzpocsklást, pedig hej de sok iskolát lehetne e pénzen oly helyeken létesíteni, hol a gyermekeknek négy-öt kilométert kell járniok, míg is-

kolára találnak, hol azért nem járnak iskolába, mert nincs. Az egyházi vagyon megkerítése érdekében pedig már kiadták a jelszót, még pedig el ne feledjük, hogy épp Hajdúvármegye volt az, mely az egyházi vagyon elrablását kérte a parlamenttől. S a parlament!? A szép Mária ország [parlamentjének] kicsiny bizottsága azzal az indokolással helyezte irattárba, hogy »jelenleg nem tartja időszerűnek a szekularizációt.« Jelenleg nem — de később igen! Jól jegyezzük meg magunknak, addig míg az egyházi birtok az egyház kezében van, addig magyar, addig nemzeti birtok, mihelyt azt elragadják, úgy idegen kézre kerül. Ha a birtok idegen kézre kerül, úgy bekövetkezik az az esély — mint a protestáns Mezössy mondja — mely a magyarság végromlását, a nemzeti állam kötelekének meglazulását vonhatja maga után.

Ma a parlamentben nem a függetlenségi és önállóságra törekvő eszmék körül folyik a harc. Azok az eszmék, melyek Tisza Kálmánt, Széll Kálmánt, Wekerle Sándort és a koalíciót megbuktatták, azok az eszmék, melyek nem is olyan régen még forrongásba hozták az egész országot, melyek egy táborba egyesítették Rakovszkyt — Vázsonyival, rég elvesztették erejüket, ma csak egy eszme lebeg szemök előtt a vallásnak még szavát is elkönfiskálni.

Mikor Huszár Károly a katolikus

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az iszákos.

Neki ugyan hiába bessélnék. Nem fogja engedni, hogy packázzanak vele. A hogy felment a lépcsőn, elhatározta, hogy mit fog tenni és megnézte öklét, a melynek sajtása alatt a legerősebb asszonynak is meg kell hajolnia. Ha ivott, jól tette, ő az ur a háznál.

Saját kulcsával nyitotta ki az ajtót, hogy ezzel is megmutassa az asszonynak, nincs szüksége rá. Belépett. A lámpa már meg volt gyújva. A kis lányok aludtak ágyacskájukban. Az asszony is aludt. Máskor teríték szokott lenni az asztalon, vacsora és bor. Ma semmi. Az asszony dacolni akar, úgy látszik. Megmutatja ő, hogy ki az ur! Felkölti rögtön. Az ágyhoz közeledett, már ki is tátotta a száját, hogy ráfordítson, de hirtelen elállt a szava.

Ezt ugyan nem várta. A mikor reggel elment a munkára, semmi baja sem volt az asszonynak; piros volt, az igaz, de mindig annyit kiabált, hogy nem lehet csodálni, ha

a fejébe szállt a vére. Szédülései vannak, szokta mesélni. Sohse hitt neki, de, úgy látszik, mégis lehett valami a dologban, mert egy kukkot sem szólt, s a mint az ember föléje hajolt, látta, hogy meg van halva.

Beteg nem igen lehetett, mert a gyerekek, rendesen ellátva, ott feküdtek az ágyban. Este biztosan fáradtabbnak érezte magát a szokottnál, lefeküdt az ágyba és ott végzett vele a gutaütés.

Egy pillanatig habozott a férfi, nem tudta, hogy ilyen esetben mi a teendője. Az első gondolata ez volt:

— En meg olyan jó étvágygyal jöttem haza!

Végre nagynehezen eszébe jutott, hogy a halottas szobában bizonyos ceremóniákra van szükség.

A halott fejét a párna közepére fektette és a lepedővel letakarta az arcát. Eszébe jutott, hogy a halott mellett gyertyák szoktak ógni. Ő sem sajnálja a pénzt! N m. A fűszerezésnél be volt zárva, hát egy trafikba ment be, ahol mindjárt egy egész csomaggal vásárolt.

Aztán nagynehezen ismét felmászott a

lépcsőkön és hogy kötelességének eleget tegyen, meggyújtott nem egy, sem kettő, de négy szál gyertyát.

Amikor mindez megtörtént, szegény szeretett volna továbbra is jó férjként viselkedni, de féltizenegy mulott már és ő még nem vacsorázott.

Egy kicsit ugyan elmúlt az étvágya e szomorú kötelességek teljesítése közben, de hiába, az éhség mégis csak jelentkezni kezdett. Gondolta: leszalad hamar és eszik egy pár harapást.

Es hogy távolléte alatt mi se zavarja az anyát és gyermekeit, rájuk zárta az ajtót.

Amikor az idősebbik kis lány úgy éjtől-tájt felébredt, nagyon meg volt lepve. Négy gyertya égett a szobában. Egy az éjjeli szekrényen, egy a pohárszéken, kettő az asztalon. A kis lány iszonyuan megörült, hogy ünnep van és kivilágították a házat.

Felült az ágyában, hogy hamarabb kimenjen szeméből az álom. Várta a zenét, amely ilyenkor nem szokott késni.

A kis Marguerite, aki csak öt éves volt, szintén felébredt. Ő még tükösi volt, semhogy ünnepre gondolt volna, de nagyon örült, hogy

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy a Szent László-tér :: Kishidőnél 9 éve vezetett ::

vászon és fehérnemű üzletemet

folyó évi február 1-től a tuságos házbéremelés miatt a Bémer-téri gyógyszer-tár mellé, a volt Hegedüs János-féle üzlet-helyiségbe helyeztem át.

Midőn a tisztelt vevőközönség eddigi szives pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem ugyanazt a jövőben is, — részemről ezután is szigorú elvem marad a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Kiváló tisztelettel

Strohmayr Pál

Nagyvárad, Bémer-tér.

nagygyűlés határozatából kifolyólag a vasárnapi munkaszünet szigorú megtartásának elrendelését kéri, leszavazzák; mikor a polgári perrendtartást tárgyalják, a törvényjavaslat eredeti szövegéből a »vallás« szót törlik, mert »a vallás kérdése a legműveltebb emberben is bizonyos előítéletet kelt.« (Antal Gábor református superintendens), mikor Portugáliában a királyságot megbuktatják s a katolikusok üldözése megkezdődik, az egész ország — természetesen a sajtó szerint — tiltakozik a hontalanná lett szerzetesek bevándorlása ellen, ellenben az ország északkeleti határa tárva-nyitva a veszedelmes kazár faj bevándorlása előtt s jaj annak, aki emiatt megmukanni merészel!

Az erkölcstelenség valóságban diadalát ünnepli, vagy talán helyesebben szólva valóságos orgiákat ül. A szinpad a bűn, a prostitúció, a házasságtörés dicsőítője. A sajtó mindent támad, ami nekünk szent, ami nekünk kedves. A szociológusok szemérmetlen nyíltsággal hirdetik, hogy »nem lesz addig mívelt, haladó és boldog az ország, amíg a hatalmat ki nem vesszük a történelmi osztályok köréből és amíg a föld nem lesz a zsidók kezében.« A szabadkőművesség pedig oly perfidiával támadja hitünket, a pozitív kereszténységet, hogy méltán arcunkba szokel a vér s kezünk önkénytelenül is ökölbe szorul. Ökölbe szorul, de csak kevesekké, mert a legtöbbje azt hiszi, hogy szabadelvűségük bizonyítása végett kell a farkasokkal szeliden bár — de mégis együtt — üvölteniök. Látunk — gróf Apponyi szavaival élve — egy seereg baleket, a frázis rabjait, az öntudatos és öntudatlan modernistákat, akik bocsánatkérés mellett katolikusok és az ellenségtől erkölcsi áldozatok útján remélnék kegyelmet nyerni, szóval egy farka-barka hadát az olyanoknak, akik nem tudják, hogy »mit cselekszenek«, ámbar, hogy e címen megbocsátható-e bűnök, azt egyedül Isten tudhatja.

a mama ilyen szép kivilágítással lepte meg őket. Minden öröme, elragadtatása egyetlen lelkes felkiáltásban nyilvánult meg:

— Mamám!

Az anya nem felelt rögtön. Mindig így szokott ez lenni, ha dolga volt. De a két apróság annyira türelmetlen volt, hogy engedély kérése nélkül ugrottak ki az ágyukból, hogy közelebből szemlélhessék a csodát.

Igen, négy gyertya égett valóban. Világosan lehetett látni, hogy táncol a lángjuk.

A mama, ugy látszik, ma éjjel bujócskát akar játszani. Mert a lepedőt a fejére huzta, — de mivel a testének körvonalai meglátszottak a paplan alatt, a két gyerek nem sokáig kereste. Marguerite, aki valóságos kis ördög volt, így kiáltott:

— Látlak, látlak, a paplan alatt vagy!

Es mind a ketten hangosan kacagni kezdtek. Es hogy megmutassák anyjuknak, hogy őket nem lehet becsapni, felemelték a lepedőt.

Egy-két pillanattal azt hitték, hogy anyjuk még a bujóságnál is mulatságosabb játékot talált ki számukra. Örültek előre a meglepetésnek. De csakhamar türelmetlenkedni kezdtek. Toppantottak a lábcskáikkal. De hirtelen mást gondoltak. A mama olyan mozdulatlanul, hidegen fekszik ott, fel sem ismeri őket; hátha egyszerre csak kiugrik az ágyából, rájuk ront és megsejtí őket?

Irtóztatón sikkoltani kezdtek. De egyre csak azt kiabálták: »Mama, mama! Attól a különös

A költőnek szavai immár beváltak, »apáid földje nem honod«. Nem is olyan régen még a mi szavunk volt az irányadó, de biz ma másként vagyunk. Ma papjainkat, vezető embereinket léptenyomon támadják s ha igazaink védelmére »Katholikus Népszövetséget« mérünk alakítani, ugy a vallási béke megzavarásával vádolnak. Nem, mi nem támadjuk a más vallását, a más hitét, sőt minden keresztényt szívesen látunk, ha részt akar venni abban a harcban, mely ellenünk oly vehemenciával folyik, szívesen látunk mindenkit a kereszténység védelmében. Nekünk csak egy célunk van: az erős, boldog és keresztény Magyarország megalakítása. S hogy ezt minél előbb elérhessük, állítsunk a tüzzel szemben vizet, a méreggel szemben mérget, a szabadkőművesség és szociáldemokráciával szemben »Katholikus Népszövetséget.« Ha ez a »Katholikus Népszövetség« hatalmas lesz, ha ez a »Népszövetség« néhány millió taggal fog rendelkezni, ugy remélhetjük törekvéseink megvalósulását, eszméink diadalát.

Én a hazát egy hatalmas, nagy várhoz hasonlítom, mely két erős védőfallal van körülvéve: az erkölcs és vallás. Vallás nélkül nincs erkölcs, erkölcs nélkül elvész a haza. A legszélsőbb védőfal a vallás ellen ellenünk fölvontatták a modern kor összes lövegeit, melyekből csak ugy okádják a tüzet s az erős fal itt-ott recseg, ropog, az erős falon itt-ott egy-egy golyó keresztül töri magát. Igen, az erős fal kezd utat nyitni a másik védőfalhoz, s ha ezt is sikerül ledönteniök, ugy ott vannak a hatalmas vár tövében, mely azután csakhamar elveszett. Hogy ez a haza el ne vesszen, hanem erős, boldog és gazdag legyen: katolikusok tömörüljünk, szervezkedjünk! Itt a tizenkettedik óra a szervezkedésre, tömörülésre, mert egyesülésben az erő, az az erőben pedig a győzelem.

lénytől való félelmükben, aki az anyjuk ágyában feküdt.

Ezuttal azonban a szomszédok összeszaladtak. Azt hívták, hogy az iszákos nemcsak a feleségét, de a gyerekeit is ütlegeli. Már a rendőrséghez akartak folyamodni. A férfiak habozás nélkül törték be az ajtót, hogy egy még na gyobb szerencsétlenséget megakadályozhassanak. Az asszonyok meg jöttek utánuk. De majd hanyattestek mind a hányan. A gyerekek még jobban ordítottak, azt hitték, hogy esek is bánatani akarják őket.

Reggeli négy óra lehetett, mire az iszákos hazavetődött. Uram teremőm! Meghalt a feleség! De ha meghalt, hát meghalt! Mit csináljon? A hogy megvacsorászott, inni kezdett. Holnap ugyis sok kellemetlenség vár rá. Most, mivel ugyis itt van a csapszékben, hát itt marad és iszik, míg nem zárják be a boltot.

Kedve lett volna lármát csapni, amiért hogy betörték a lakás ajtaját és mert hogy a szomszédok olyasmibe avatkoztak bele, amireh semmi közük. Megelégedett egy dühös bemozanással s miközben haragos pillantásokat lövelt szerte, leült egy székre, az asztalra támasztotta a könyökét és abban a minutában el is aludt a tenyerébe hajtott fejjel.

Charles Louis Philippe.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 22.

Borzeviczy Albert elnök negyed 11 óra után az ülést megnyitja. A múlt ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítik.

Elnök több kérvényt bemutat.

Napirend előtt

Hock János személyes kérdésben szólalt fel, visszautasítja id. Erdélyi János tegnapi megjegyzéseit: Hock ne beszéljen, Hock üljön le!

Elnök kéri a Házát, hogy tartózkodjék minden szóváltástól és ingerültségtől.

Következett a

bankjavaslat

folytatólagos tárgyalása.

Elnök jelenti, hogy a pénzügyminiszter Pap Eleket bizta meg a részletes tárgyalás folyamán elhangzott beszédre való válasszal.

Az első szakaszhoz

Lovász Márton szólalt fel: Beszéde elején eltér az első szakasztól és foglalkozik a bankkal, mint részvénytársasággal.

Elnök figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál.

A szakasz azt mondja, hogy a bank köteles minden rendelkezésére álló eszközökkel a paritást föntartani. Kifogásolja, hogy a szakaszban nincsen megállapítva, hogy melyek azok az eszközök. Határozati javaslatot nyújt be és annak elfogadását kéri.

Polónyi Géza: Kifogásolja az első szakaszt. A szakasz utolsó sorában hivatkozik a 111. szakaszra, amelyet azonban ugyanez a szakasz hatályon kívül helyez. Ezt a törvényhozást ezért az óriási hibájáért törvényhozási kabarénak nevezi. Ezt a javaslatot jogászok és pénzügyi emberek nézték át és ha a szöveg nem szólal fel és nem veszi észre ezen sügyenletes tévedést, akkor észrevétel nélkül keresztül csusztak volna rajta. Hangoztatja, hogy ezt a 111. szakaszt fel kell függeszteni és ezért határozati javaslatot nyújt be. Hosszasan foglalkozik a szakasznak a mezőgazdasági hitelre vonatkozó részével — és kimutatja, hogy az semmi biztosítékot nem nyújt az ország mezőgazdasági fejlődésére. Kéri hogy a pénzügy miniszter mutassa ki neki, hogy mi az a mi a mezőgazdasági hitel biztosítja. Örül, hogy Pap Elek figyelemmel kíséri a javaslat ellen elhangzott beszédeket és reméli, hogy meg fogja szivlelni az ellenzék érveit, melyek a nemzet érdekeért történnek. Határozati javaslatot terjeszt be és kéri annak elfogadását.

Elnök jelenti, hogy a módosításokra és indítványokra a Ház a vita bezárása után tér át. 10 percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után.

Batthyány Tivadar javasolja, hogy a bank a jövőben kimutatást készítsen a mezőgazdasági téren teljesített kötelelességeiről.

Holó Lajos: Határozati javaslatot nyújt be az iránt, hogy a bank a jövőben nagyobb arányban teljesítse kötelelességét az ipar és mezőgazdasági téren.

Az ülés 3 órakor ért véget.

Béke Oroszország és Kína között. A Reuter-ügynökség hivatalos értesülése szerint, Kína az orosz kormányhoz intézett válaszigyzékében elismeri Oroszország összes szerződéses jogait és privilégiumait és kijelenti, hogy az egyes vitás kérdések a két félhez jutott jelentések különbözőségeiből keletkeztek. Az orosz kormány az a nyilatkozata, hogy jogait, ha kell, erőlyes intézkedésekkel fogja megvédeni, aligha áll összhangban a barátságos érzésekkel. Kína mélyen sajnálja, hogy Oroszország ebben a megvilágításban fogja fel az ügyet.

A válasz az orosz kormányt teljesen kielégítette.

Bál az „Orsolya” intézezen.

Egy nagyváradai bál, melyen leleszi, Carnéval herceg a csörgősapkáját és fehér ruát ölt magára.

Egy váradai bál, melyen a kis leányoknak nem kell attól félni, hogy patrezzelymet rúgnak, melyen nem folyik a peangó és a kértelmű tere-fere, mégis mosoly ül minden arcon és mámorossá lesznek a szívek, annak a sok gyönyörű, fűrtős fejű, fehérruhás, ügyes kis leánynak láttára, akik az „Orsolya” növendék-intézet disztermének sima parkettjén mutatják be a táncművészetet, melyet az intézet előjáróság gondos irányítása mellett sajátítottak el az ideai táncanfolyamon, a kiváló tánc-tanártól, Herrensteim Petris Józseftől.

S ez a kedves bál tegnap délután folyt le sok kis és nagy leány, sok szülő és nagy nézőközönség igaz gyönyörűségére.

Három órakor, délután már megtöltötték a növendékek hozzátartozói és a zárdaökö meghívott vendégei a diszterem emelvényét s a fal hosszában huszódó ülőhelyeket. Akkor el-sőtelt a terem és 60 táncos kis leány a szí-várvány minden színével pompázó lámpionokkal párosan felvonult a zene hangjai mellett, elől az apróságok, végén a legnagyobbak; körüljárták a termet és bájosan hajlongva, köszöntötték a vendégeket, meg a zárda fejedelem asszonyát. Azután négyes, majd kettős és egyes sorokba fejlődött a táncosnők csoportja a legnagyobb pontossággal, a polonaise ütemeire, s a lámpionoktól megvilágított figyelmes, rózsás arccskák, a fehér alakok nesztelen, ritmikus hajlongásai a sötét háttérrel valami kedves, misztikus hatást gyakorolt a nézőre, s azt a meggyőződést váltotta ki, hogy ami ott folyik, az nem a sablonos próbabálok mintája szerint indul, hanem valami új, elmés bekezdés, ami ugyancsak időszerű mai nap, amikor az udvariasság kezd kiveszni közülünk, amikor fejbiccentéssel köszönni a fiatal az öregebbet, ha ugyan köszönti, hát itt a tánc-tanár megtanítja őket, hogy mély meghajlással köszöntsék a kis táncosnők a közönséget, mely az ő kedvükért gyűlt össze.

Ez szép kezdet, gondolta mindenki, mikor a kis lányok mutatványukat befejezve, ismét párosan körülsétáltak elköszönve és kivonult a lámpionos menet.

Akkor felgyultak a csillárok s most már lámpionok nélkül belebegték a táncosnők, egyes sorokat alkotva megálltak s a tánc-tanár diszkrét vezénylete mellett a legbájosabb test-és kar gyakorlatokat mutatták be olyan fegyelmezettséggel, hogy díszére vált volna a leg-szigorubb tornatanárnak.

Ezek a testgyakorlatok, melyek a legegyszerűbb láb- és kar emelésektől a balettlépésekig fokozódtak, általános tetszést arattak és meglepedést, mert hisz ezek a tánc-tanítás reformját jelentik. Végre rájön az emberiség, hogy a tánc nem ugrálásból, a tánc-tanítás nem csupán a bálókra való előkészítésből áll, hanem elsősorban testfejlesztés, a testi ügyesség fokozása a célja, mellyel azután beáll a tánc-tanítás, a legfontosabb leánynevelési eszközök közé.

Hát szép is volt, nagyon helyes is volt ez a test- és kargyakorlat bemutatása, ami különös dicséretre válik az intézet tánc-tanárának.

Következett a különféle tánc-lépések bemutatása, ami nagy kört formálva sorban, együttesen végeztek könnyűséggel és biztossággal.

Majd a francia négyesre álltak föl 3 koronban s még a legkisebbek is hiba nélkül mutatták be minden részletét. Ismét nagy körben a kőrtáncok következtek: Kreuzpolka, mazur, pas des patineos s valamennyi meglepő biztossággal s a mozdulatok természetes bájával.

Ezt a sort a palotás és csárdás fejezte be magyaros hévvel járták az ügyes kis táncosnők.

Láttuk ezután az udvari négyest, olyan gráciával, mintha csak kis hercegnők járták volna és láttuk a Graziosát, mely igazán megfelelt nevének s mindenkit elbájolt. A tánc-vizsga műsorát a boston fejezte be.

Szünet után a különleges jelmezes táncok következtek.

A magyar kőrtánc volt az első s ez jó volt így. A magyar leánynak a magyar tánc legyen az első a világ, de ezt ki is tüntette is a 16 kitűnő táncosnő, akik lepke-könnyűséggel és magyaros temperamentummal táncolva elének varázsolták a nemzeti föllendülés brából való régi magyar udvarházak tánc-tímét s elének a reményt, hogy ez a gyönyörű tánc majd csak műsorra kerül a társas összejöveteinken is, nem csak a próbabálon, ha ismét föllendül a magyar hazafiasság.

Ezt is megköszönjük az Orsolya intézet előjáróságának és H. Petris József tánc-tanárának.

Is köszönettel, elragadtatással fogadta a közönség a következő spanyol táncot, a tündéri „Lavaszbredés” amit virágoknak öltözött kis lányok ezüsthangú csengettyűkkel adtak elő, továbbá a Yokey táncot s végül a „Pillangós virágtáncot”, amit valóságos pillangók és virágok alakjában táncoltak ügyes kis leányok, akik felejthetetlen élvezetet szereztek minden jelenlévőnek.

Ezek után a zárdaökö kávéval, kalácsosal vendégelték meg a temérdek vendéget és tanuló sereget. Majd általános lett a tánc és jó kedv, de mire 8-at harangoztak, elvonult Tespsichore a zárda diszterméből, eljött a csend és boldog fehér álmokat sőt a kis táncosnők fűrtős feje fölől, a diadalmas nap után.

H. Györy Ilona.

Az intim kis mulatságon jelen voltak számos városunk notabilitásai közül is. Ott volt *Fetser Antal* felszentelt püspök, dr. *Molnár Imre* jogtársár, *Naményi Zsigmond* honvéd százados, *Vattay József* kir. ügyész, *Réz Bertalan* felügyelőigazgató, *Knecht János*, *Makucs Ernő*, dr. *Mazurek Gyula*, *Beke Boldizsár*, *Kiss Kolos* Jenő és még igen sokan.

A díszes és előkelő hölgyközönségből a következőket sikerült feljegyezniük:

Asszonyok: Osz. Személy Kálmánné, Hlatky Endréné, dr. Papp Oszkárné, Kovács Mihályné, Schlauch Josephin, dr. Bozók Alajosné, dr. Gedeon Lászlóné, Sebestyén Lajosné, Laesziné, Beleznay Antalné, Jancsó Dezsóné, Réz Mihályné, Hofbauer Pálné, Réz Bertalanné, Horváth Istvánné, Papoleczy Ferenecné, dr. Molnár Imréné, Konez Gyuláné, Weselényi Kálmánné, Naményi Zsigmondné, dr. Vámosy Mihályné, Szőke Gyuláné, Sztarill Ferenecné, Sztarill Jánosné, Baló Jánosné, Énekes Agostonné, Lausch ezredesné, Justh Károlyné, Tautfer Károlyné, Varró Domokosné, Watty Józsefné, Harmathy Károlyné, Govrik Ákosné stb.

Leányok: Hofbauer Gizi, Hlatky Duci, Vajda Ibolyka, Schweiger Leonka, Wallner Joly, Nadányi nővérek, Bérczy nővérek, Barényi Tiny, Keledi nővérek, Novák Annuska, Buzáth nővérek, Kazay nővérek, Palánkay Mici, Kelepecz nővérek, Szőke nővérek, Székely Erzsike, Reindl nővérek, Patakynővérek, Réz nővérek, Kazinczy Mariska, Örömi nővérek, stb.

Repülő-versenyek Nagy-Váradon.

A magyar Aero-club székhelye.

Említettük már, hogy az Aero-klub a vidéken akar megfelelő teret berendezni, mert a budapesti nem felel meg a célnak. Az ősz végén Nagy-Váradon tartott repülő-mutatvány alkalmával már kifejezést adott meglepetésének G. Hamel aviatikus, a nagyváradai nagy gyakorlótér pompás fekvése felett s kijelentette, hogy még nem látott egy repülő-versenypályát sem, amely annyira alkalmas lenne a repülésre, mint a nagyváradai, pedig az egész kontinens repülő versenypályáit ismeri.

A magyar Aero-club is tudomást szerzett a nagyváradai Boné-kuti terület kiválóan alkalmas fekvéséről s mikor afelett tanácskozott, hogy Magyarországon repülőteret rendezzen be, Nagy-Váradot is tekintetbe vette. Abban állapodtak meg, hogy három várost jelölnek ki a célra: Szegedet, Debrecent és Nagy-Váradot. Megbízta *Kutassy Agoston* kiváló magyar aviatikust, hogy ezen városokban tekintse meg a repülőversenytérnek alkalmas területeket.

Kutassy Agoston a múlt héten járt Nagy-Váradon s *Lancsendorfer Lajos* honvédhadnagy, itteni fiatal aviatikussal megtekintette a Boné-kuti katonai gyakorlótérét.

Kutassyt is meglepte a pompás, egyenletes terület, amelyhez hasonlót nem talált sem Szegeden, sem Debrecenben. A debreceni terület ugyanis homokos, ami akadályozza a repülőgép könnyű gördülését, míg Szegeden kicsi a megfelelő tér. Az ő jelentése alapján az Aero-club tehát Nagyváradot szemelte ki repülőversenytérül s itt építendő fel a hangárvárost. Ehhez képest megindultak a városi tárgyalások.

Nagyvárad város tanácsa tegnapi ülésén foglalkozott a kérdéssel.

Az Aero-club a térség átengedését kéri s ha ezt megkapják, a club ide helyezi át székhelyét s így nagyjelentőségű központ lenne Nagyvárad s a versenyek révén óriási idegenforgalom lendülne fel városunkban.

A város tanácsa örömmel fogadja az Aero-club ajánlatát s megbízta a polgármestert, hogy a tárgyalásokat folytassa. Az a nehézség merül fel csupán, hogy a Boné-kuti nagy teret a katonaság használja gyakorlótérnek. Megbízta a polgármestert azzal is, hogy lépjen érintkezésbe a katonai parancsnoksággal s eszközölje ki, hogy a teret a pilóták is használhassák; szóval a legjobb belátása szerint intézze el ezt a fontos ügyet, amely ismét előbbre viáé Nagyváradot.

Amennyiben sikerül a megegyezés s a Boné-kuti térségen berendezik a repülőversenytérét, már a nyáron nagyszabású repülőverseny színhelye lesz Nagyvárad.

Legelegánsabb
estélyi czipők
és urak részére
báli divatcikkek
legkedvezőbben

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

A pénztári orvosok esküje.

A titkos eskü.

Már korábban nagyszabású mozgalom indult meg az iránt, hogy a betegsegélyző pénztáraknál ne vállalhassanak orvosi tisztséget a törvényhatóság fennhatósága alá tartozó kör és járási, valamint megyei orvosok. A mozgalom vezetői akkor nem hozták tulajdonképpen nyilvánosságra, hogy mi is az oka a mozgalom céljának. Most azonban Komáromvármegye leplezetlenül tárja fel az ügyet és áll a mozgalom élére, sorompóba szőlítván az ország vármegyéit, hogy ne engedjék meg orvosainak a pénztár kötelékébe való beépést.

A mozgalom folytán hozott határozat igen kényes és bizonytalan helyzetbe hozta a betegsegélyző pénztárakat. A pénztárak ugyanis sehol sincsenek abba a kedvező helyzetben, hogy saját erejükből tartsanak fenn orvosokat. A legtöbb helyen kénytelenek a járási vagy kör, esetleg községi orvosokat igénybe venni s őket szerződöttni a pénztári betegek gyógykezelésére. Ez által igen nagy megtakarítást érnek el, mert ahol pénztári orvos van, ott rendszerint táppénzt fizetnek a betegeknek, ellenben, ha nem pénztári orvos kezeli a betegeket, úgy másfélszeres táppénzt kell fizetni a pénztárnak. Ha tehát a vármegye megtiltja az orvosoknak, hogy a pénztár kötelékébe lépjenek, a pénztár kiadása tetemesen fog emelkedni, nemcsak a táppénz kifizetésénél, hanem a gyógyszerknél is, mert a nem pénztári orvos nem köteles a pénztár által megszabott gyógyszereket rendelni a betegek részére.

Hogy eddig zavartalanul töltötték be az orvosok a pénztári tisztségeket, annak az illetékesek figyelmetlensége volt az oka. Hogy pedig most megszüntetik az eddigi szokást, annak a pénztári törvények egy szakasza az oka. Ez a szakasz pedig a pénztári orvosok esküjére vonatkozik. Az eskü szerint a pénztári orvos, az üzemi, üzleti vagy orvosi titkot el nem árulhatja. Ebből önként következik, hogy a titok megőrzése az orvost felettes hatóságával szemben is kötelezi. Az orvosoknak különösen a kör, vagy járási, községi és megyei orvosoknál lépten-nyomon megtörténik, hogy felettes hatósága bármily ügyből kifolyólag éppen azoknak a dolgoknak felvilágosítására hívja fel az orvost, amelyre a pénztárnak esküt tett. Itt tehát összeütközésbe jön a két hivatal. A differenciák elsimítására pedig a pénztári törvények oly gyenge intézkedést tartalmaznak, hogy az nem nyújt kellő garanciát a vármegyének saját érdekei ügyében.

Komáromvármegye törvényhatósága azt mondta ki legutóbbi közgyűlésén, hogy az összes eddig kör-, járási, községi vagy megyei orvosok, kik jelenleg pénztári orvosok is, kötelesek a pénztári állásról lemondani. A jövőre nézve pedig a vármegye megtiltja a fentemlített orvosoknak, hogy a betegsegélyző pénztáraknál orvosi állást vállaljanak. Az érdekes határozat tegnap Biharvármegyéhez is megérkezett azzal a felkéréssel, hogy Biharvármegye hozzon hasonló határozatot és azt léptesse életbe. A vármegyéknek eme országos mozgalma valószínűleg a törvény érintett szakaszának módosítását fogja eredményezni, mert különben a betegsegélyző pénztárak kiszámíthatatlan károsodása következhetik be, mely bémítólóg is hathat a pénztár működésére.

UJDONSÁGOK.

Katholikuok szervezkedése Debrecenben.

Igen kedves hírt kaptunk Debrecenből. Arról szól ez az örvendetes tudósítás, hogy a debreceni katolikusok nagy és reményteljes sikerrel biztató társadalmi szervezkedéshez fogtak. Ime a tudósítás:

Fényes és impozáns értekezletet tartott a »Katholikus Népszövetség« debreceni szervezete f. hó 19-én a katolikus főgimnázium tornatermében. A nagyterem teljesen megtelt, körülbelül ötszáz-hatszázán, a művelt közép, valamint az iparos és munkásosztály egyaránt volt képviselve, nagyszámmal jelent meg a hölgyközönség.

Négy óraker délután ayította meg Kresnerics Gy. Ferenc máv. hivatalnok, helyi igazgató az értekezletet. A beszéd szövegét lapuk más helyén közöljük.

Utána Mellan Márton káplán mondott igen szép és hatásos beszédet. Örömmel látja, hogy végre valahára csak egymásra találtunk s megértettük egymást s hogy ellenségeink rájárnak s pszichológusokat rájuk ne szórhasanak, folytassunk Istennek tetsző életet.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után dr. Kútká Miklós a jogiróda vezetője, központi kiküldött beszédet, igen hatásosan a népszövetség szükségességéről és céljairól. Oriási lapsvihar jutalmazta a jogtanácsos fáradozását. Az egész értekezlet szíve sugallatát tolmácsolta a helyi igazgató, mikor hálás köszönetet mondott azért a beszédért, mellyel oktatott, tanított és bátorított.

Thalviser Alajos a szabadkőművesség alattomos, titkos munkálkodásáról beszélt nagy tetszéssel.

A helyi igazgató lelkes zárószavai — melyekben bejelenti a legközelebb megvalósítandó tervet: a katolikus kör és keresztény hitelszövetkezet megvalósítását — és a Himnusz elnéklése mellett ért véget az első értekezlet, abban a reményben, hogy a jövő hónapi értekezleten legalább is megkészszerződve találkozunk.

Az értekezleten elhangzott beszédek hatása alatt 120 új tag jelentkezett, a tagok száma meghaladja a háromszázat.

* **Csulyok Béla táblabíró.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király dr. Csulyok Béla nagyváradai törvényszéki bírót az itteni táblához táblabíróvá nevezte ki. Ez a kintüntetés a bírói karnak egyik legképzettebb, legtehetségesebb tagját érte. Dr. Csulyok Béla azok közé a ritka tehetségek közé tartozik, akik a polgári és a büntető bíraskodás terén egyformán kiváló eredménnyel működtek. Kivált az esküdtszék vezetésében árult el ritka tapintatot, tudást és készséget. Biztos judiciuma, széles látóköre, kitűnő és gyors ítélőképessége nem egy nehéz, a jogászt erősen megpróbáló kérdést vitt már mindenkivel kielégítő s az igazságnak megfelelő megoldáshoz. Nagy munkaképessége és szorgalma a kiváló erőben éppen nem szegény nagyváradai törvényszék bírói közt is az első köze emelte s táblabíróvá történt kinevezése éppen azért igaz érdemeket jutalmazott, széles körökben keltett őszinte örömet, az új táblabírónak pedig alkalmat ad, hogy a jövőben magasabb állásban, szélesebb hatáskörben érvényesítse tehetségét és tudását az igazság ügyének szolgálatában.

A bankkamatláb leszállítása.

Az osztrák-Magyar Bank főtanácsa tegnapi ülésén elhatározta, hogy a bankkamatlábot fél százalékkal leszállítja.

* **A debrecen — nagyvárad vasut.** A nagyvárad vasúthoz Biharvármegye törvényhatósága megfelelő törzsrészcények ellenében 1911-éven keresztül fizetendő évi 2500 korona bzzájárlást szavazott meg. A vasut igazgatója tegnap megkereste az alispánt, hogy tekintettel arra, miszerint a vasut már teljesen sikerült, utálja ki az esedékessé vált 2500 koronát. Debrecen városához hasonló kérelemmel járult a vasut, azonban ott nem teljesítették a kérelmet, mert előbb meg akarnak győződni a vasut jószágáról. Biharvármegye alispánja a kért összeget azonnal folyósította.

* **A Szent László-tér rendezése** Nagyvárad városa elhatározta a Szent László-tér rendezését, a városi mérnöki hivatal által kidolgozott tervek szerint. A munkálatokra a pályázatot kiírták s márc. 15-én délelőtt lesz a versenytárgyalás a városkázán, Komlóssy József gazdasági tanácsos elnökelete alatt. Ugy tudjuk azonban, hogy a Sztarill Ferenc építész által beadott földbeszélyesztett árcsarnok terve felett még nem tárgyalt a szakbizottság és a törvényhatóság. Addig pedig végérvényesen nem határozhat a város a rendezésre beérkezett ajánlatok felett.

* **Járványok a vármegyében.** A megyei főorvos tegnap terjesztette be február első feléről a megyében uralkodott járványok kimutatását. E szerint roncsló toroklob 28, vörheny 268, kanyaró 224, tifusz 32, hökhurut 166, fültömirigylob 28, vérhas 1 esetben fordult elő. Legnagyobb volt a vörhenyjárvány Kislaka és Békirálymező községekben, ahol halálozással folyt le.

* **A színház butorai.** A színházi diszletek és butorok egyrészt Nagyvárad város-szerezte be, azonban különösen a butorok egyrésze már annyira elavult, hogy kicserélésükről kell gondoskodni. A városi tanács összeállította a szükséges butorok jegyzékét s a költségek mintegy 4500 koronára rúgnak. Elhatározták, hogy a butorokra versenytárgyalást írják ki; de mivel a munkálatokat a helyi iparnak akarják juttatni, csak szűkebb körű lesz a pályázat s azon csupán nagyváradai iparosok vehetnek részt.

* **Jubiláns tanító.** A vitéz utcai állami iskola egyik derék tanítója Pataky Dávid most tölti be tanítói működésének 25 ik esztendejét. Érdekessé teszi ezt az évfordulót az a körülmény, hogy a jubiléus most ünnepli házassága 25-ik évfordulóját is. A jubiléus tanítót a nagyváradai tanítószög nevében Bodnár János köri elnök üdvözölte.

* **Előadás az új számolási módszer-ről.** A Nagyvárad kereskedelmi és iparkamara a Kereskedelmi Csarnok épületében levő kereskedelmi iskola munkatermében február hó 25-én (szombati) délután 5 óraker előadást rendez, melyet dr. Ferrol berlini mérnök ur a számolás mestere német nyelven a következő címmel tart: »A Ferrol-féle új számolási eljárás a számolás terén történt nagy átalakulás.« Az előadónak, mint a számolás mesterének híre immár hazája határára túl is ismeretes. Nem különös természeti kiválóság vagy adomány biztosítja részére a hírnevet, hanem együgyűül az ő sajátos eljárása az, amelylyel a számítás, éppen úgy, mint az olvasás, függetlenül tehető az emlékező tehetőségtől. A számoknak ez a mestere eljárásának ismertetését, bár minden banálitásról és keresettségől menten, oly humorosan végzi, mintha nem matematikai előadást tartana, hanem szórakoztatás céljából konferálna. Minden érdeklődőt a rendező kamara szívesen lát.

* **A vármegye a vegyvizsgáló intézetért.** Biharvármegye törvényhatósága értesítette Nagyvárad városát, hogy közgyűlési határozatot hozott, amely szerint a vármegye hajlandó hozzájárulni a Nagyváradon létesítendő vegyvizsgáló és tápszervizsgáló intézet létesítéséhez és fentartásához, tekintve, hogy az intézet Biharvármegye érdekeit is szolgálja. A városi tanács köszönőttel vette a vármegye átiratát s a hozzájárulás módozatainak megállapítása céljából tárgyalásokba lépnek a vármegyével.

* **Szövő kötőgyár Nagyváradon.** Részletesen megírtuk már, hogy egy csehországi gyáros nagyszabású kötő-szövőgyárat szándékozik létesíteni Nagyváradon. Gyárukat két év alatt akarják felépíteni, de addig is 50 szövőszéket állít fel Nagyváradon s ennek megfelelő helyiséget kér a várostól, hogy azonnal megkezdhesse a munkát s helybéli lányokat képeztesse ki leendő nagy gyártelepe részére. A város tanácsa a volt Fűzesséry féle volt lakotanya egy részét alakíttatja át a gyártelep céljaira s a helyiséget két évi időtartamra átbocsítja a vállalkozóknak. A két év alatt felépítik a gyárat s akkor abban legalább 150 női munkással kezdik meg ez üzemet.

* **Licitáció a miniszter.** Erőműhelyfalva községe az államtól tetemes anyagi támogatást kapott kölcsönképpen a dunaföldvár-debrecen-máramaros-szigeti-ut érintett szakaszának kiépítéséhez. Ebből az összegből Erőműhelyfalva 1910. decemberben 6000 koronát lett volna köteles az államnak visszafizetni. A község ezt a törlesztést azonban elmulasztotta teljesíteni és emiatt a kereskedelmi miniszter tegnap az alispánhoz írt le. A miniszter felhívja az alispánt, hogy utasítsa a községet adósságának törlesztésére, mert ellenkező esetben az egész tartozást fogja követelni s annak behajtását végrehajtás útján fogja eszközölni.

* **Tűz.** Tegnap este a Teleki-utcán levő dr. Nemes-féle házban tűz ütött ki. A tűzoltóságot telefonon értesítették az esetről és Grácz Lajos főparancsnok vezénylete alatt csakhamar megérkezett két szerkocsi a tűzoltókkal. A tüzet, mely egy kéményből kipattant szikrától keletkezett, csakhamar sikerült eloltani.

* **Megfelelő választás.** Berettyószőlőkön megírtott körjegyzői választás ellen tegnap felelő választást adott be a jelölésnél mellőzött Szenessy Lajos. A felelő kéri a választás eredményének megsemmisítését. A megsemmisítésre az szolgál alapul, hogy a választást vezető főszolgabíró nagy presszióval dolgozott a választásnál. A főszolgabíró a megválasztott érdekében annyira ment a felelőzés szerint, hogy a pályázók közül Horváth Péter és Jenabik János pályázókkal egyezséget íratott alá, melyben kijelentették, hogy megválasztásuk esetén lemondanak a főszolgabíró jelöltje javára. A súlyos vádak ügyében meg fogják indítani az eljárást, bár ismerve Markovits Manó főszolgabírót, a felelőzés valódisága aligha fog bebizonyulni.

Ha lakást vagy butorozott szobát akar kiadni vagy bérelni, valakit meg akar kerestetni, levelére azonnal választ akar nyerni, kintlevőségeit akarja inkasszálni, nyomtatványait vagy röpéduláit szét akarja hordatni, színházba vagy bárhova jegyet akar váltani, hívja fel telefonon a 693. számot, vagy keresse fel személyesen a Messenger-Boy gyorsküldő-vállalatot.

Amit mindenkinek tudnia kell.

1 liter rum 1.50
1 deka tea —.08

Az újvárosi drogeriában a torony alatt.

**Vegyél!
Vegyen!
Vegyünk!**
10. 13. és 17.
Koronáéit
Moskovits Antonomiai cipőt
Nagyvárad

Kossuth-utca 5. gyár épület és
Bémer-tér, Fő-utca sarok.

x **Mezőgazdaságok, szeszgyárak** kastélyok és magánlakásoknak, kiknek bármely gép-, vízi, vagy motor, üzemiük van, a legolcsóbban jönnek ki a **villamos világítással**, erre nézve **Stern Adolf** nagyvárad electrotechnikai cég bárkinek szívesen szolgál felvilágosítással, részletes költségvetés, díjmentes. Ugyancsak berendez villamos jelző csengőket, telefont, villámhárítót készíti, azonkívül csillárokat témből, bronzból, vasból galvanizálva minden kivitelben. A javított dr. Just tele Wolfram-lámpák raktáron.

Ifj. Rimanóczy Kálmán
műbutorgyára
Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-darabok avagy egész lakásberendezések, iparművészeti tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltenek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

* **Rovai Nagy Lexikon** 18 kötet á 16 korona, Franklin Kézi **Lexikon** 3 kötet 54 korona havi részletfizetésre is. Megrendelhető Benkő Arur könyvkereskedésében. **Modern Antiquarium.** Nagyvárad, Rákóczi ut. 10. Telefon 870.

Menjünk

Radó és Kertészhez

KOSSUTH-U. 2. sz.

hol a megkezdődött farsangi
ocassióba feltűnő olcsón adat-
:: nek el az összes ::

**batisztok, selymek,
csipkék, gyöngydiszek,**
ruha kelmék, vásznak, asztalneműek
és kész fehérneműek.

Telefon 1030.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves
Nagyvárad, Bémer tér 293. sz.

Brillians ékszerek, aranyárak,
ezüst dísz tárgyak és evőeszközök
valamint zsebórák nagy-
raktára.

Két portál eladó.

x Felhívjuk a közönség figyelmét
Weisz Lajos keresk. és műszaki iroda mai
hirdetésére.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő
Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.
Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerli butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek.
Tisztelettel
Czapfalvi József.
358

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.
Kiváló jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fenntartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák
állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltnak. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel **Óváry Testvérek kályhás iparosok**

(Óváry Lajos utóda).
Csengeri-utca 27. szám.

Törlesztéses kölcsön!

Feltételek:

**Teljes árfolyam
5.65 annuitás.**

LÁSZLÓ ERNŐ
bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lévy-palota,
Ezredévi emlék-tér sarok.

Ifj. Kohn Sámuel-
féle üzlet teljes elárúsítása

FLEGMAN

míg a készlet tart

naponta d. e. 9—1-ig. d. u. 2—7-ig.

x **Kiadó** a Rulikovszky-uton levő új első, emeletes villában májusra egy négy szobás, egy öt szobás és egy két szobás utcai garzon lakás. Értekezhetni **özv. Pollák Zsigmondnál**, Kapucinus-utca 6. szám.

x **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a nagyrődemű közönséget, hogy Rákóczy-ut Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakemberként javítok. **Ladányi József** puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. löporvosa. Telefon 269.

NAGY MEGLEPETÉS

vár azon igen tisztelt hölgyekre, kik fűzőszükségleteiket nálam óhajják beszerezni, mert egy bécsi gyár felozlása alkalmával nagy tömegvásárlást eszközöltem és abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy párisi és bécsi modellek után készült fűzőket gyári áron alul, 100% engedménnyel árúsíthatom.

Mérték után készült fűzőim a legjobbaknak vannak elismerve, gyorsan készülnek, legolcsóbbak és legtartósabbak. Mindezeket a birtokomban levő számos elismerőlevél, valamint a nagyszámú helyi- és vidéki megrendelőim igazolhatják.

Szíves pártfogásáért esedez

IZSÁK LIDIA, a Szigligeti-színház művésznőinek fűző szállítója.
Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. szám.

! Fűzők javítása és tisztítása gyorsan eszközöltetik. !
! Kézsmárczky-haskötők mérték után készíttetnek. !

Ne vásároljon

addig mellfűzőt, haskötőt, egyenesen tartót, és Késmárkházi nadrágot, míg

Rosenfeld R.

Sas-passageban levő

miderraktárát

meg nem tekintette.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Fiúk és lányok. (Premier)

Péntek: Fiúk és lányok.

Szombat: Fiúk és lányok.

Vasárnap: délután Luxemburg gróf; este a A Medikus. (Premier)

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 25. A Tiszti Kaszinó vivó estélye a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 28. Tanítók bálja.

A tanítók bálja.

A Biharvármegyei általános tanítóegyesület központi járásköre 1911 február 28-án, a közs. polg. fiúiskola zenetermében, a Nagyváradon építendő Tanítók Háza javára hangversenyt rendez, melynek műsora a következő:

1. Réz Klára képzőnövendék zongorajátéka. »Róbert le Diable« de Meyerbeer. Zongorára alkalmazta: Boyton Smith. Op. 13. No. 3.

2. Tóth Eleknek, a Szigligeti színház művészenek alkalmi előadása.

3. Fazekas Alajos zenetanár hegedűszólója Resch Mihály zongorakíséréssel. Szarvate: Zigeunerweisen.

4. A tanítók énekkarának magyar nótái Lobermayer Gyula karnagy vezetése mellett.

5. A Tanítók Házára ajándékozott kézimunkák kisorsolása.

Hangverseny után családias jellegű batus tea estély és táncmulatság lesz, melyre a jegyét a pénztárnál minden férfi 1 koronáért kiválthatja. A nők az estély sikeréhez élelmiszerekkel, gyümölcsessel járulnak. Ezt 28-án d. u. 2—4-ig a polgári fiúiskolába kell fölküldeni. Tombolajegyek 25 fillérben lesznek kaphatók a teremben a kertárszöknél. 200-nál több remek kézimunka lesz kisorsolva. Ejjétkor kabaré előadás tréfás műsorral. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

EGYESÜLETEK.

Kath. népszövetségi gyűlés Békésen.

Nagyszámú hallgatóság gyűlt egybe a békési külvárosi kath. iskola termében, s szűfőlig megdöbték azt. Miután a helyi népszövetségi igazgató üdvözölte a megjelent tagokat s a többi érdeklő közönséget és megnyitotta a gyűlést, **Ponucz Antal** s. lelkes lépett elő, s szép beszédben fejtegette a kath. iskolák jelentőségét, fontosságát, megcáfolván az ellenfelek hamis tanítását, elveit.

Ezután a helyi igazgató **Nagy Lajos** tanító köszönetet mond az értelmes, meggyőző és jól átgondolt beszédért.

Következett **Cserenyecz János** csoportvezető felolvasása. Arról szólt, hogy javíthatjuk földünk termőképességét, mely figyelmet igényel a talaj megvizsgálása, hogyan kell a talaj hiányait pótolni. Így ha mézhány van, akkor magunk szórunk a talajba.

Nagy Lajos tanító szólt a kiadási s bevételi napló vezetésének fontosságáról. Igen szükséges, hogy pénzünket jól beosszuk, s erre megtanít a számadási könyv, melyből mint tükörből kiolvassuk, mire megy jöve-

delmünk, mi a felesleges kiadás, mit tagadjunk meg magunktól, ha takarékosak akarunk lenni. Így még az a hasznunk is támad, hogy a pénz hováfordítása miatt keletkező családi perpatvart kikerüljük.

A gyűlést befejezte záróbeszédével **Kny Antal** c. kanonok esperes piébános ki elismerését fejezte ki mind háromnak tanulságos, érdekes munkájáért. Imádkozunk és dolgozunk. Csakis úgy ér a munkánk valamit, ha a vallás alapján dolgozunk, csakis így taníthatunk igaz tudományt, ismeretet s nem úgy mint a vallástalan tudomány, mely csak rongja az embereket.

A Katholikus Kör választmányi ülése. A Katholikus Kör választmánya tegnaptartotta rendes havi ülését, melyen jelen voltak:

Fetszer Antal püspök, Novoiny S. Alfonz, Hoványi Gyula, Gécy Lajos, Böszörményi Géza, Dus László világi, dr. Vucskics Gyula egyházi alelnök, Tóth Márton, Frankó Endre, Erős Rezső, dr. Molnár Imre, Imrik Zoltán, Papp Imre, Justh Károly, Novák János, Nozák Rudolf, Krüger Aladár, Vattay József, Kárger Sándor, Sürger Bertalan, dr. Imrik Gusztáv titkár.

A választmány elfogadta a jelölő bizottságnak a közgyűlés elé terjesztendő javaslatra vonatkozó prozozicióját. A közgyűlés idejét március 5-re tűzték ki, előtte való napon választmányi ülés lesz. Hosszas és beható vita után a választmány elhatározta, hogy a közgyűlésnek az évi tagsági díj fölemelését fogja javasolni 8 koronáról 12 koronára, úgy azonban, hogy a vidéki tagok tovább is 8 koronát fizetnek. Az egyházi alelnök bejelentette, hogy a kör társas vacsorájára többen felülfizettek, a felülfizetésekből megmaradt 45 koronát a biliárdra fordítják. **Kelemen Kálmán**nak, a társas vacsora rendezése körül kifejtett fáradságát, dr. **Molnár Imréné**nek a vacsorán tartott magas színvonalú és eszmékben gazdag, formailag is tökéletes beszédjeért a választmány köszönetet szavazott. Új tagokul felvették:

Sapeghy Béla, Stachó Károly járásbíró, Hegyesi Márton máv. irodavezető, Mártonffy Ernő káplán, Makó Sándor, nyug. vasuti kataliz, Lakatos Sándor, p. ü. számvizsg., Schwarz Géza alezredes, Bakator József prefektus, Szolga Ferenc, Szolga Sándor, Andriská József, vártogy. adóhiv. tiszt.

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

Erdős és Grünfeld céghez

Bémer-tér Poynár-palota

Naponta érkeznek különleges-ségek tavaszi újdonságokban:-

Valódi perzsa és smyrna szőnyegek alkalmi vételárban szerzhető be.

TÁVIRATOK.**A delegáció.**

Budapest, február 22.

(Saját tud.) A delegáció tengerészeti albizottság jelentését ma osztották ki a delegáció tagjai között. A delegáció nem helyesli a hadihajók számának emelését.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, febr. 22.

(Saját tudósítónktól.) Kossuth Ferenc állapotában korántsem állott be javulás. Láza még mindig meg van s fájdalmi igen élesek. A betegség lefolyása rendes és aggodalomra nem ad okot.

Öngyilkos ügyvédné.

Belgrád, febr. 22.

(Saját tudósítónktól.) Slova községben dr Kardos Samu fiatal 22 éves felesége tegnap hálószobájába ment és ott négyszer mellbe lőtte magát. A fiatal asszony cselekedetére az szolgált okot, hogy a családi élet, dacára annak, hogy házasságuk szerelmi házasság volt, nem volt boldog.

A Kossuth-párt értekezlete.

Budapest, február 22.

(Saját tud.) A Kossuth-párt délután 6 órakor ülést tartott. Az ülésen Tóth János amaz indítványát, hogy a párt eddigi állásfoglalását továbbra is tartsa fenn, egyhangulag elfogadták. A határozatra Lukács magatartása szolgált alapul.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

H. N. (Nagyvárad) Tessék jobban megnézni a Helységnevtárt. Szigetcsép sem Marmoros, sem Nyitra megyében nincsen, hanem Pest megyében, még pedig alig 30 kilométerre a székesfővárostól.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

Bumbera István

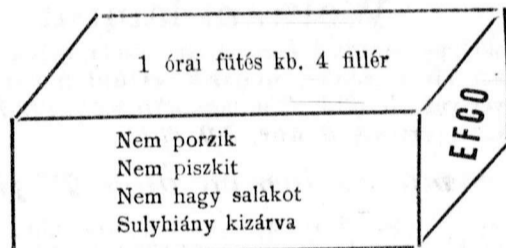
papi- és polgári szabó
NAGYVARAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

E F C O

Porosz-szalon kőszentégla
a legkiválóbb

fűtőanyag

100 darab házhoz szállítva

5 korona.

Kizárólagos képviselő

Weisz Lajos

kereskedelmi és műszaki irodája
Szacsay-utca 81 sz. Telefon 323.
Vidéki magrendelést pontosan eszközöl.

TÁTRAY és TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közelműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodámban szobák 1 korona — 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI“ szálloda, vendéglő és kávéház bérője.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Heiczer Ferenc

papi- katonai és polgári szabó
Nagyvárad, Körös-utca 22. sz.

Készít a legjobb minőségű szövetekeket: ből reverendát és címadát. :

Egyenruhákat bármilyen fegyvernemhez, átalakításokat méret szerint.

Polgári ruhákat legolcsóbb árban valódi angol szövetekből készítek.

Levelezőlapra meghívásra helyben és vidéken mértékvetel végett megjelenek.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Heiczer Ferenc.**Értesítés.**

Tisztelettel értesítem a n. é. — közönséget, hogy —

Kert-utca 2. szám.

építési irodát

nyitottam.

Elvállalok tervezéseket és bármilyen e szakmába vágó

:: munkákat. ::

Tisztelettel

Béres Ferenc

építőmester.

A Nagyszebeni
Általános Takarékpénztár

Előnyös amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készséggel szolgál felvilágosítással:

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.
Telefon: 1054.

„VITOL“

Kiváló szer köszvény, csusz, hasogatás, rheuma-szaggatás ellen.

Este a fájdalmas testrészt be-dörzsölgendő.

Kapható:

az „Arany Kereszt“
gyógyszertárban

Nagyvárad, Szt. László-tér (Városháza mellett.)
216

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása utólérhetetlen.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

3789—1911. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy Fuchs Salamon által felállítani szándékolt gyertyaöntő telep telepengedélyezése tárgyában folyó évi február hó 25-ik napjának délelőtti 11 órájára a Pogány-féle telep 16. számú parcellájára helyszíni tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólamlások figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1911. február 17.

Gerő,
rendőrkapitány.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti. Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalékos kártell áron alul.

Mindenféle izzólámpa különlegességek, fényképezési lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen különösen a csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk villamos motorokat

1000-12000 minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővíti-át, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

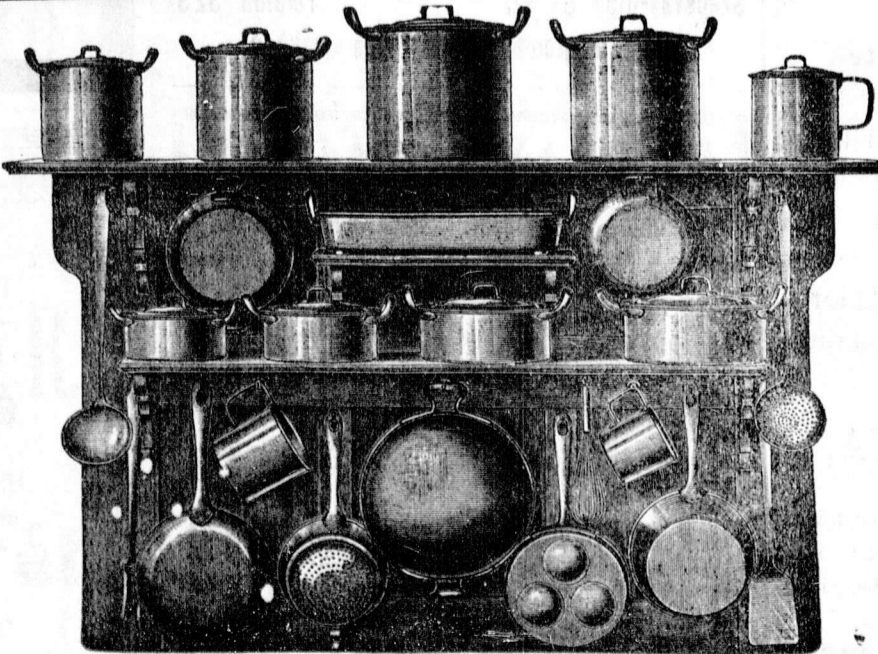
81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.

Modern
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
alumíniumból.

Tavaszi ujdonságok

Vasbutorok u. m.:
szekrényággy
3 matraccal

K 19.50.

Gyermekágyak

K 26-tól.